

Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie

Wydział Fizyki i Informatyki Stosowanej

Bartosz Rogowski, II rok, 303793

Mateusz Barnacki, II rok, 303731

Wojciech Gomułka, II rok, 303747

Podstawy grafiki komputerowej

Dokumentacja projektu

Selektywna desaturacja obrazu

1. Opis projektu

Projekt dotyczy aplikacji, której zadaniem jest selektywna desaturacja obrazu w formacie JPG, który można wczytać na wejściu. Desaturacja to często spotykany efekt fotograficzny, mający na celu zamianę kolorów na czarnobiałe z pozostawieniem niektórych fragmentów w kolorze. Proces ten można zautomatyzować poprzez ustawienie wartości odpowiedniego kryterium. Użytkownik wybiera, powyżej których wartości należy zostawić dany parametr.

2. Założenia wstępne przyjęte podczas realizacji projektu

Program pozwala ustawić poziom saturacji – maksymalna wartość (100) odpowiada za zerową desaturację, minimalna (0) – maksymalną. Oprócz tego, użytkownik wybiera z listy parametr, który ma podlegać zmianie – i tak dla naszego projektu są to: Lightness, Hue, Red, Green, Blue, Cyan, Magenta, Yellow. Konieczne jest ustawienie także wartości (z zakresu 0 – 255 [¹]), powyżej których ma zachodzić desaturacja. Dostępny jest także filtr gaussowski, który pozwala na rozmycie, co poprawia wtapianie się różnych fragmentów w obraz (z zakresu 0 – 30).

3. Analiza projektu

3.1. Specyfikacja danych wejściowych

Jedynym możliwym rodzajem danych wejściowych jest obraz w formacie JPG. Na obrazach o „żywych kolorach” najlepiej jest zaobserwować działanie programu (np. natura, owoce, itp.)

3.2. Definicja struktur danych

Oryginalny obraz oraz jego kopia znajdują się w zmiennych typu `wxImage`. Dostępna jest też seria parametrów typu `int` do przechowywania takich wielkości jak: próg desaturacji, wartość

¹ Wyjątek stanowi tu Hue, które może przyjmować wartość z zakresu 0 – 359.

rozmazania, procent saturacji czy zmienna odpowiadająca za wybrany parametr. Zmienna typu logicznego dostarcza informacji o tym, czy konieczne jest wykonanie funkcji refresh, a zmienna typu `std::mutex` zapobiega przed równoczesnym dostępem do wątków tablicy.

Oprócz metod klasy `GUIMyFrame1`, wiele niezbędnych funkcji zostało zaimplementowanych w oddzielnych plikach (`General.h`, `General.cpp`). Większość operacji wykonywana jest na tablicach.

3.3. Specyfikacja interfejsu użytkownika

Użytkownik ma do wyboru panel z doбором m.in. poziomu saturacji, parametru, którego wartość jest zmieniana za pomocą pola tekstowego, stopnia rozmycia, a także przycisku, którym akceptuje wprowadzone zmiany. Może wykorzystać również menu, w którym m.in. ma możliwość odczytu oraz zapisu obrazu, a także wyświetlenia krótkiej informacji o aplikacji.

3.4. Użyte narzędzia programistyczne

W projekcie postanowiliśmy użyć biblioteki `wxWidgets`, ze względu na przystępny interfejs oraz wachlarz dostępnych metod. Skorzystaliśmy także z biblioteki `CImg`, ponieważ zawiera niezwykle pomocne w naszym projekcie konwersje kolorów. Program został napisany w Visual Studio 2017.

4. Podział pracy i analiza czasowa

Po wspólnym omówieniu projektu, podzieliliśmy się zadaniami wedle umiejętności oraz zainteresowań tak, aby realizacja projektu przebiegła pomyślnie i sprawnie. Mimo, że staraliśmy się utrzymywać kontakt i wspólnie realizować projekt, wydzielone zostały pewne obowiązki dla danej osoby. Zestawione są one w poniższej tabeli.

Zagadnienie	Osoba odpowiedzialna	Analiza czasowa [w godzinach]
Omówienie projektu oraz zadań projektowych	wszyscy	5 – 7
Przygotowanie GUI (interfejsu użytkownika w programie <code>wxFormBuilder</code>) wraz z niektórymi metodami (wstępna walidacja oraz niektóre przyciski)	Bartosz	4 – 5
Research algorytmów	Mateusz	2 – 3
Implementacja głównego trzonu desaturacji oraz kilku niezbędnych metod	Mateusz	11 – 12
Implementacja filtrów	Mateusz	2
Poprawienie walidacji	Wojciech	2
Poprawa wydajności programu oraz kontrola algorytmów	Wojciech	6
Testowanie aplikacji	Bartosz, Wojciech	2 – 3
Przygotowanie dokumentacji	Bartosz	6 – 7
Pomoc w przygotowaniu dokumentacji (punkty 5 – 7)	Wojciech	4
Koordinacja zespołu oraz kontakt z Prowadzącym	Bartosz	1

Tabela 1. Analiza czasowa z podziałem obowiązków.

5. Opracowanie i opis niezbędnych algorytmów

W projekcie użyto filtra Gaussa z maską 5x5. Algorytm ten polega na przetworzeniu obrazu w ten sposób, by do obliczenia nowej wartości składowych dla danego piksela wykorzystać jego otoczenie.

Piksel, dla którego wykonywane są obliczenia musi znajdować się w środku takiej maski, niektóre piksele przy brzegach obrazu muszą zostać pominięte.

Aby obliczyć nową wartość składowych dla danego piksela (np. w systemie RGB), musimy dla każdej składowej policzyć sumę ważoną składowej piksela i pikseli sąsiadujących. Niech dana będzie maska 5x5 (macierz):

m(-2, -2)	m(-2, -1)	m(-2, 0)	m(-2, 1)	m(-2, 2)
m(-1, -2)	m(-1, -1)	m(-1, 0)	m(-1, 1)	m(-1, 2)
m(0, -2)	m(0, -1)	m(0, 0)	m(0, 1)	m(0, 2)
m(1, -2)	m(1, -1)	m(1, 0)	m(1, 1)	m(1, 2)
m(2, -2)	m(2, -1)	m(2, 0)	m(2, 1)	m(2, 2)

Tabela 2. Maska – macierz 5x5.

Wówczas sumę policzymy jako:

$$S = \sum_{i=-2, j=-2}^{i=2, j=2} [m_{i,j} * \text{wartość_składowej}_{i,j}]. \quad (1)$$

Podzieliwszy tę sumę przez sumę wszystkich elementów macierzy, otrzymujemy nową wartość danej składowej.

Desaturacja polega na stopniowym „poszarzeniu” pikseli obrazu o wartości parametru (np. składowej RGB) poniżej pewnego przyjętego poziomu.

6. Kodowanie

Napisany przez nas kod programu stanowi siedem plików: General.h, GUI.h, GUIMyFrame1.h, General.cpp, GUI.cpp, GUIMyFrame1.cpp, main.cpp.

W pliku General.h znajdują się deklaracje funkcji pomocniczych zaimplementowanych na potrzeby projektu, służących głównie do obliczeń umożliwiających przeprowadzenie desaturacji. Metody te zostały zdefiniowane w pliku General.cpp.

Pliki GUI.h oraz GUI.cpp definiują klasę MyFrame1 dostarczającą GUI programu. Lwia część tych plików została wygenerowana przy użyciu *wxFormBuilder*.

Pliki GUIMyFrame1.h oraz GUIMyFrame1.cpp definiują klasę GUIMyFrame1 dziedziczącą po MyFrame1. Przechowywane w niej są piksele obrazu oryginalnego i zmodyfikowanego. Przestłonięte zostały również funkcje wirtualne z MyFrame1 reagujące np. na kliknięcie konkretnego przycisku czy wpisanie wartości.

Budowa GUI została w dużym stopniu zrealizowana przy pomocy programu *wxFormBuilder*. Umożliwiło to w miarę szybkie przygotowanie menu użytkownika i panelów na których

wyświetlane zostaną obrazy przy napisaniu minimalnej ilości kodu (większość zostanie wygenerowana przez `wxFormBuilder`).

Konieczne okazało się jednak reagowanie na zmieniający się rozmiar okna, gdy wczytano już obraz oryginalny (kopia zostaje wyświetlona w panelu po prawej stronie). Zostało to zrealizowane przy pomocy dwóch metod klasy `GUIMyFrame1`: `firstRefresh` i `secondRefresh`:

```

127 void GUIMyFrame1::firstRefresh(wxClientDC &dc)
128 {
129     wxBufferedDC buffer(&dc);
130     wxImage *temp;
131     temp = new wxImage(originalPhoto);
132     if (temp->IsOk()) {
133         temp->Rescale(dc.GetSize().x, dc.GetSize().y);
134         wxBitmap bitmap(*temp);
135         buffer.DrawBitmap(bitmap, 0, 0);
136     }
137     delete temp;
138 }
139
140 void GUIMyFrame1::secondRefresh(wxClientDC &dc)
141 {
142     wxBufferedDC buffer(&dc);
143     wxImage *temp;
144     temp = new wxImage(copyPhoto);
145     if (temp->IsOk()) {
146         temp->Rescale(dc.GetSize().x, dc.GetSize().y);
147         wxBitmap bitmap(*temp);
148         buffer.DrawBitmap(bitmap, 0, 0);
149     }
150     delete temp;
151 }

```

Rysunek 1. Implementacja metod `firstRefresh` i `secondRefresh`.

Jak widać do metod należy dostarczyć `wxClientDC`, które rysują nowe obrazy o zmienionych rozmiarach.

Oryginał oraz kopia zdjęcia są przechowywane od momentu, kiedy zostanie wczytany oryginał przy pomocy funkcji `LoadFile`:

```

void GUIMyFrame1::LoadFile(wxCommandEvent& event)
{
    wxClientDC dc(originalImage); // Tworzymy obiekt DC
    //Poniżej dodanie handlerów dla kopii i oryginału
    originalPhoto.AddHandler(new wxJPEGHandler);
    copyPhoto.AddHandler(new wxJPEGHandler);
    //Wywołanie okna dialogowego
    std::shared_ptr<wxFileDialog> window(new wxFileDialog(this, _("Choose a file"), _(""), _(""), "JPEG files (*.jpg)|*.jpg", wxFD_OPEN));
    //Warunek czy okienko się poprawnie wyświetliło
    if (window->ShowModal() == wxID_OK) {
        //Jeżeli wystąpiły problemy z wywołaniem zdjęcia wyświetlamy error
        if (!originalPhoto.LoadFile(window->GetPath(), wxBITMAP_TYPE_JPEG)) {
            wxLogError(_("Can't open a file!")); //w pliku GUI.h jest specjalny include
        }
        else {
            originalImage->Enable(true); //zabezpieczenie przed zapisaniem pustego zdjęcia
            copyPhoto = originalPhoto; //Kopiujemy oryginał
            should_refresh = true; //zmienna pomocnicza, określająca czy powinniśmy rozpocząć odświeżanie (umożliwiające zmianę wielkości zdjęcia przy rozciąganiu okienka)
        }
    }
    firstRefresh(dc); //Odświeżamy panel z oryginałem
}

```

Rysunek 2. Implementacja metody, która wczytuje plik do aplikacji.

Dodane zostają stosowne handlers, a samo działanie zostało skomentowane w kodzie.

Istnieje również możliwość zapisu zmodyfikowanego obrazu do pliku. Realizuje ją funkcja `SaveFile`, zapewniająca podstawową obsługę błędów:

```

90 //Zapisanie pliku
91 void GUIMyFrame1::SaveFile(wxCommandEvent& event)
92 {
93     //Poniżej sprawdzamy warunek, czy cokolwiek znajduje się w panelu zdjęcia wynikowego. Panel jest odblokowany jeżeli coś tam jest
94     if (ResultImage->IsEnabled()) {
95         //Ponownie tworzymy odpowiednie okno dialogowe
96         std::shared_ptr<wxFileDialog> window(new wxFileDialog(this, _("Save file"), _(""), _(""), "JPEG files (*.jpg)|*.jpg", wxFD_SAVE));
97         if (window->ShowModal() == wxID_OK) {
98             //Jak się nie uda zapisać wyskakuje error
99             if (!copyPhoto.SaveFile(window->GetPath(), wxBITMAP_TYPE_JPEG)) {
100                 wxLogError(_("Can't save an image!"));
101             }
102         }
103     }
104     //Wypisujemy error, że panel jest pusty
105     else {
106         wxLogError(_("Can't save an empty image!"));
107     }
108 }

```

Rysunek 3. Implementacja metody zapisującej obraz do pliku.

Podobnie jak przy odczytywaniu plików, ewentualne komentarze umieszczono w kodzie.

Funkcje reagujące na poszczególne zdarzenia zdefiniowane są w `MyFrame1.h`, w pliku `MyFrame1.cpp` następuje zbindowanie ich do poszczególnych zdarzeń. Funkcje te zostają przesłonięte w klasie pochodnej `GUIMyFrame1`, która dostarcza ich szczegółową implementację. Nie ma sensu szczegółowo pochylić się nad większością z nich. Nadmienmy jedynie, że metoda `GUIMyFrame1::ResultImage_OnUpdateUI` odpowiada m.in. za wywołanie funkcji `GUIMyFrame1::value_check`, która sprawdza czy w polu z wartością znajduje się odpowiednia liczba (przy uwzględnieniu co zostało wybrane z listy rozwijanej). Metoda `value_check` zapewnia podstawową obsługę błędów i reaguje stosownie na wadliwe wejście uniemożliwiając wciśnięcie przycisku zatwierdzającego zmiany.

Metoda jest zbyt długa by wkleić ją do tego opracowania w całości. Istotne jest, że konwertuje ona zawartość pola tekstowego do liczby całkowitej, o ile jest to możliwe. Dostarczono możliwość łapania wyjątków klas `std::invalid_argument`, `std::out_of_range` lub po prostu `std::exception` dla niezdefiniowanego wyjątku (w naszym programie jest to raczej nadmiarowe). Jeżeli uda się skonwertować zawartość pola tekstowego do stringa, to metoda sprawdza, czy z listy rozwijanej nie wybrano opcji („HUE”). Wówczas wartość powinna mieścić się w zakresie `[0, 360)`, dla pozostałych parametrów powinna się ona mieścić w zakresie `[0, 255]`.

Metoda reaguje stosownie zależnie od tego czy podane dane są poprawne. Jeżeli tak jest, to umożliwia kliknięcie przycisku powodującego zmiany w kopii obrazu. W przeciwnym wypadku przycisk staje się nieaktywny. Dodatkowo zostają wyświetlone jako `wxStaticText` pomocnicze informacje dla użytkownika, określające czy wejście jest poprawne lub co ewentualnie należy poprawić.

Reakcję na kliknięcie obsługuje metoda `GUIMyFrame1::ApplyChanges_OnButtonClick`:

```

41 void GUIMyFrame1::ApplyChanges_OnButtonClick(wxCommandEvent& event)
42 {
43     wxClientDC applyDc(ResultImage);
44     //Poniżej przypisujemy do zmiennych w klasie parametry z wszystkich pozostałych narzędzi
45     selectedOption = Choice->GetSelection();
46     blurParameter = SetBlur->GetValue();
47     thresholdParameter = wxAtoi(Value_Text->GetValue());
48     saturationParameter = SetSaturation->GetValue();
49     //Wywołanie funkcji modyfikującej obraz
50     modifyImage();
51     //Odświeżamy panel przeznaczony dla kopii obrazu
52     secondRefresh(applyDc);

```

Rysunek 4. Implementacja metody uruchamianej po naciśnięciu przycisku „Apply changes”.

Jak widać w ciele powyższej funkcji zostaje wywołana metoda `GUIMyFrame1::modifyImage`. To w niej koncentrują się operacje wykonywane na kopii obrazu.

Metoda ta sprawdza najpierw według którego z parametrów przeprowadzamy desaturację.

```

298 //Przypisujemy wyznaczoną wartość dla odpowiedniej opcji
299 if (selectedOption == 0)
300     temp = calculateLightness(image[iter], image[iter + 1], image[iter + 2]);
301 else if (selectedOption == 1)
302     temp = calculateHue(image[iter], image[iter + 1], image[iter + 2]);
303 else if (selectedOption == 2)
304     temp = static_cast<int>(image[iter]);
305 else if (selectedOption == 3)
306     temp = static_cast<int>(image[iter + 1]);
307 else if (selectedOption == 4)
308     temp = static_cast<int>(image[iter + 2]);

```

Rysunek 5. Fragment metody `GUIMyFrame1::modifyImage`.

Implementacja w razie wyboru CMY, wymaga konwersji na RGB, co zostało zaimplementowane osobno. W razie wyboru opcji „lightness” lub „hue”, wywołane zostaną stosowne metody zdefiniowane w `General.h`. W przeciwnym wypadku za wartość zmiennej tymczasowej, co do której będziemy przeprowadzać porównanie, przyjmiemy wartość stosownej składowej z systemu RGB.

Następnie przy użyciu parametru `temp` i metod z pliku `General.h` dokonujemy desaturacji.

```

309 //Sprawdzamy czy wartość jest mniejsza niż obszar 'przejścia'
310 if (temp < (thresholdParameter - blurParameter)) {
311     //Wyznaczamy max z RGB
312     max = findMax(image[iter], image[iter + 1], image[iter + 2]);
313     if (max < 0) {
314         max = 0;
315     }
316     //Dokonyjemy częściowej desaturacji zależnie od parametru saturationParameter
317     partlyDesaturation(copy[iter], copy[iter + 1], copy[iter + 2], max, saturationParameter);
318 }
319 //Jeżeli piksel znajduje się w obszarze przejściowym
320 else if ((temp > thresholdParameter - blurParameter) && (temp < thresholdParameter)) {
321     delta = thresholdParameter - temp; // Obliczamy o ile różni się od progu
322     max = findMax(image[iter], image[iter + 1], image[iter + 2]);
323     //Funkcja która ma imitować rozmycie
324     blurDesaturation(copy[iter], copy[iter + 1], copy[iter + 2], max, saturationParameter, blurParameter, delta);
325 }

```

Rysunek 6. Fragment metody `GUIMyFrame1::modifyImage`.

Postępowanie dla systemu CMY jest podobne, skorzystano jednak z konwersji do RGB i odwrotnie, którą zapewniła biblioteka `CImg`.

W ramach realizacji dodatkowych wymagań do programu, podjęto próbę zastosowania filtru Gaussa. Został on bardziej szczegółowo opisany w punkcie 6. W naszym programie realizuje go metoda `GUIMyFrame1::useGaussian2`. Aby przyspieszyć działanie programu postarano się o skorzystanie z `std::thread` przy realizacji filtru Gaussa.

W pliku `General.h` zadeklarowano kilka pomocniczych metod zdefiniowanych w `General.cpp`. Większość z nich realizuje proste operacje (poszukiwanie minimalnej, maksymalnej składowej, odczytanie kąta na kole barw itp.). Znajdują się tam również metody odpowiedzialne za desaturację stanowiące podstawę działania algorytmu:

```
178 void partlyDesaturation(unsigned char &r, unsigned char &g, unsigned char &b, int &max, int &saturationParameter) {
179
180     double deltaR, deltaG, deltaB;
181     //Sprawdzamy różnicę między wartością maksymalną a danym pikselem
182     deltaR = static_cast<double>(max) - static_cast<double>(r);
183     deltaG = static_cast<double>(max) - static_cast<double>(g);
184     deltaB = static_cast<double>(max) - static_cast<double>(b);
185
186     //Mnożymy daną różnicę przez odpowiedni procent
187     deltaR = deltaR * (1.0 - (static_cast<double>(saturationParameter) / 100.0));
188     deltaG = deltaG * (1.0 - (static_cast<double>(saturationParameter) / 100.0));
189     deltaB = deltaB * (1.0 - (static_cast<double>(saturationParameter) / 100.0));
190
191     //Aktualizujemy przesłane wartości
192     r += static_cast<int>(deltaR);
193     g += static_cast<int>(deltaG);
194     b += static_cast<int>(deltaB);
195
196 }
```

Rysunek 7. Implementacja funkcji `partlyDesaturation`.

```
199 void blurDesaturation(unsigned char &r, unsigned char &g, unsigned char &b, int &max, int &saturationParameter, int &blurParameter, int &delta) {
200     double deltaR, deltaG, deltaB;
201     deltaR = static_cast<double>(max) - static_cast<double>(r);
202     deltaG = static_cast<double>(max) - static_cast<double>(g);
203     deltaB = static_cast<double>(max) - static_cast<double>(b);
204
205     deltaR = deltaR * (1.0 - (static_cast<double>(saturationParameter) / 100.0));
206     deltaG = deltaG * (1.0 - (static_cast<double>(saturationParameter) / 100.0));
207     deltaB = deltaB * (1.0 - (static_cast<double>(saturationParameter) / 100.0));
208
209     if(deltaR > 0.){
210         deltaR = deltaR * (1.0 - (static_cast<double>(delta) / static_cast<double>(blurParameter)));
211     }
212     if(deltaG > 0.){
213         deltaG = deltaG * (1.0 - (static_cast<double>(delta) / static_cast<double>(blurParameter)));
214     }
215     if(deltaB > 0.){
216         deltaB = deltaB * (1.0 - (static_cast<double>(delta) / static_cast<double>(blurParameter)));
217     }
218     r += static_cast<int>(deltaR);
219     g += static_cast<int>(deltaG);
220     b += static_cast<int>(deltaB);
221 }
```

Rysunek 8. Implementacja funkcji `blurDesaturation`.

Obie funkcje przemnażają składowe w systemie RGB przez odpowiedni czynnik.

7. Testowanie

Nasze testy ograniczyły się do manualnego sprawdzania zachowania programu. Program przetestowano pod kątem zmiany wielkości okna, reakcji na nieprawidłowe dane w polu tekstowym, odczytu/zapisu plików i przede wszystkim modyfikacji dokonywanych na kopii obrazu. Poniżej przedstawiono serię przykładowych reakcji na „niepożądane wartości”.

Choose parameter
Red ▾

Set Value
2444

Your input should be between 0 and 255!

Set Blur
0

Apply Changes

Rysunek 9. Reakcja na zbyt dużą wartość w polu Set Value.

Set Saturation
100

Choose parameter
Hue ▾

Set Value
364

Hue should be in range of [0, 360]!

Set Blur
0

Apply Changes

Rysunek 10. Reakcja na zbyt dużą wartość w polu Set Value w przypadku parametru Hue.

Set Saturation
0

Choose parameter
Red ▾

Set Value
asdasd

Error! Input contains no-digit symbols!

Set Blur
0

Apply Changes

Rysunek 11. Reakcja na znaki niebędące cyframi w polu Set Value.

Set Saturation
0

Choose parameter
Red ▾

Set Value

Error! This field cannot be empty

Set Blur
0

Apply Changes

Rysunek 12. Reakcja na brak wartości w polu Set Value.

Set Saturation
0

Choose parameter
Red ▾

Set Value
24

Your input is correct

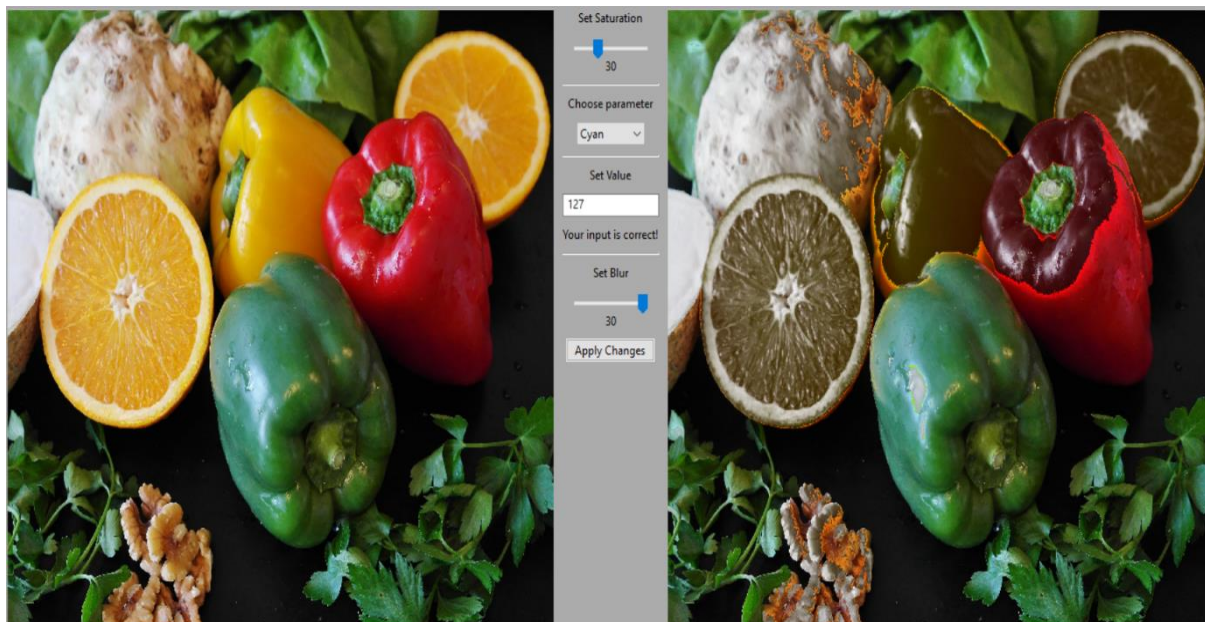
Set Blur
0

Apply Changes

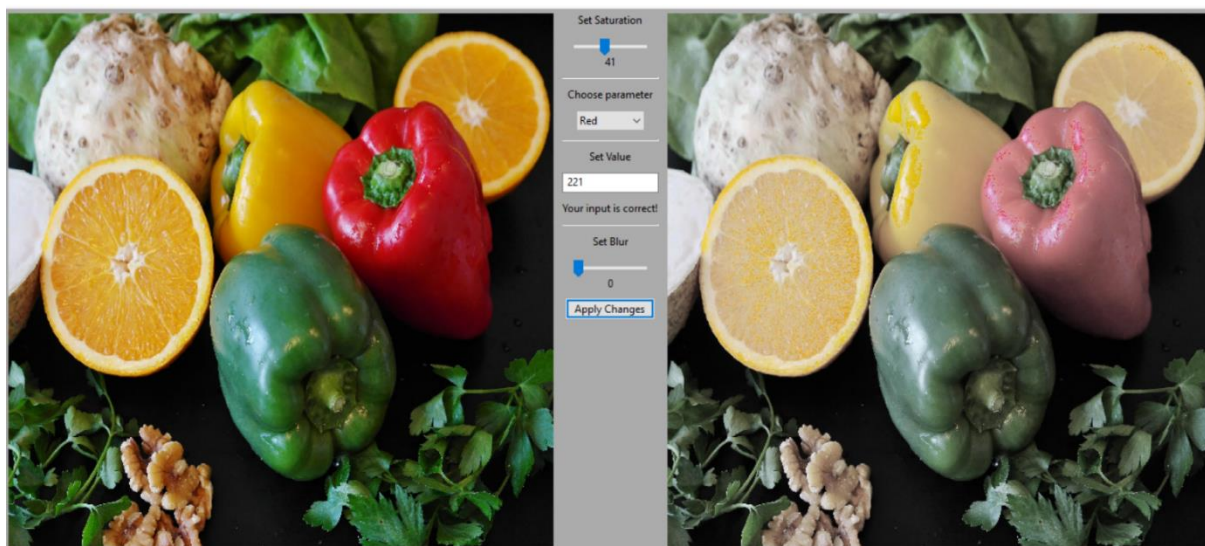
Rysunek 13. Reakcja na poprawną wartość w polu Set Value.

Warto zwrócić uwagę na wygląd przycisku Apply Changes.

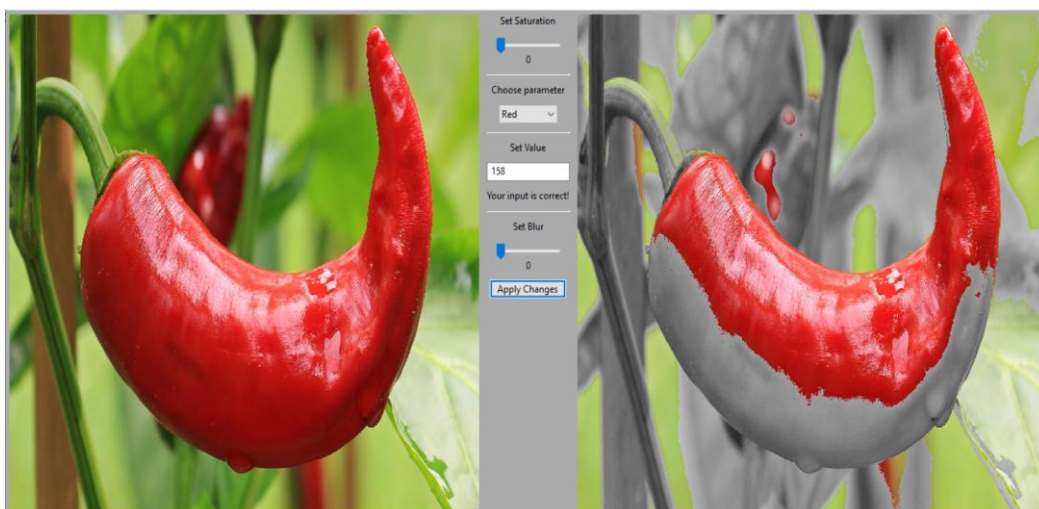
Przeprowadzono również działanie aplikacji, a właściwie jej sedna – częściowej desaturacji. Efekty na serii przykładowych zdjęć ukazano poniżej.

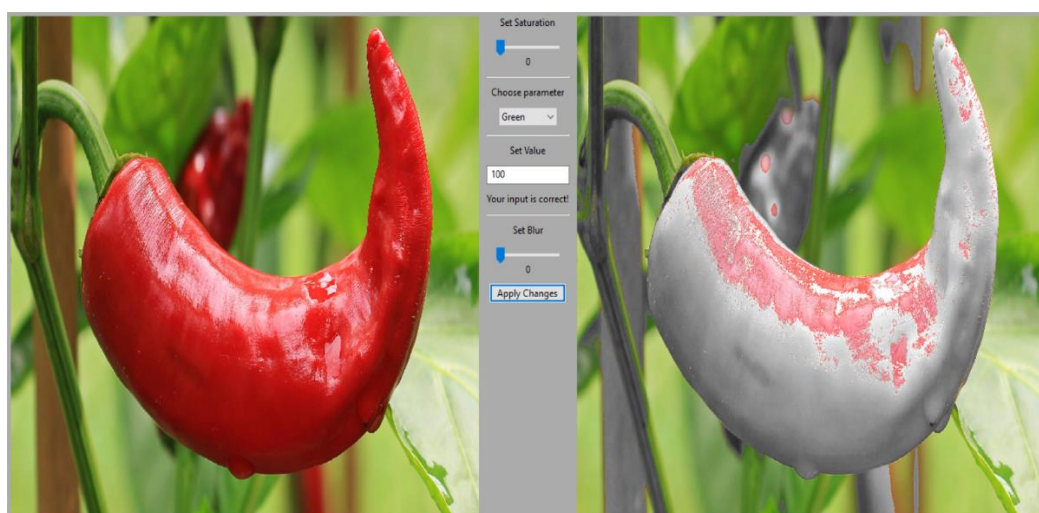
Rysunek 14. Test działania aplikacji (saturacja: 30, cyjan: 127, maksymalne rozmycie).

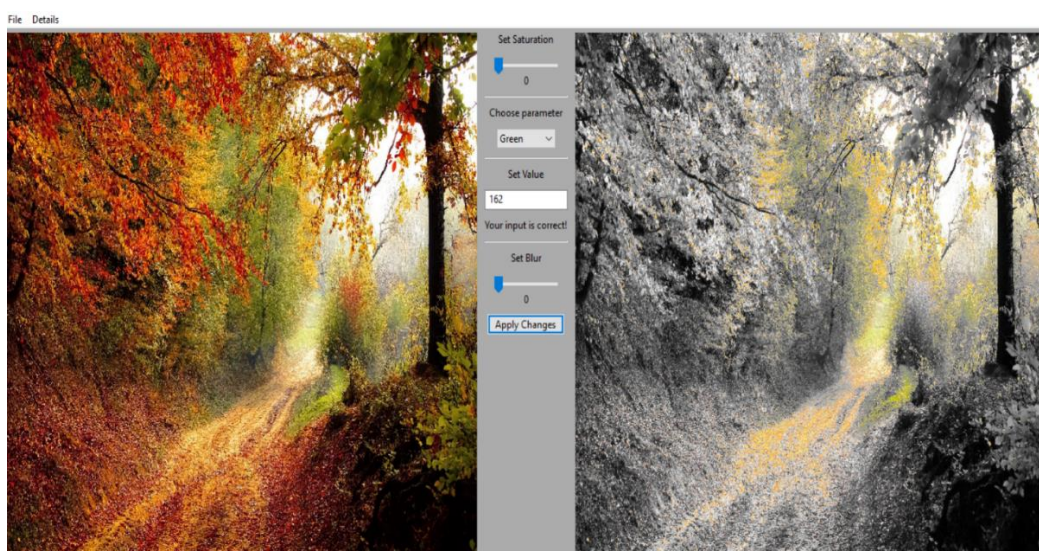
Rysunek 15. Test działania aplikacji (saturacja: 41, czerwony: 221, brak rozmycia).

Rysunek 16. Test działania aplikacji (saturacja: 0, czerwony: 158, brak rozmycia).

Rysunek 17. Test działania aplikacji (saturacja: 0, zielony: 100, brak rozmycia).

Rysunek 18. Test działania aplikacji (saturacja: 0, zielony: 162, brak rozmycia).

W czasie testowania programu zauważono zwiększenie się czasu dokonywania modyfikacji.

8. Wdrożenie, raport, wnioski

W projekcie – naszym zdaniem – udało się zrealizować wszystkie wymagania podstawowe zadania. Użytkownik może manipulować parametrami oraz ich wartościami tak, by dobrać odpowiednie wartości do obrazu, który może zostać zapisany do pliku JPG. Również część wymagań rozszerzonych została spełniona – dostępność składowych CMY oraz obecność filtra Gaussowskiego 5x5.

Wśród rzeczy, które mogłyby zostać poprawione, możemy wymienić m. in.: wydajność programu, płynność wtapiania, przejrzystość i optymalizację kodu.

9. Bibliografia i źródła

- <http://www.algorytm.org/przetwarzanie-obrazow/filtrowanie-obrazow.html> - opis filtru Gaussa
- <http://www.fis.agh.edu.pl/~malinowski/GFK/files/46.pdf> – treść zadania